

BÖLÜM 6

ULUSLARARASI HASTALIK SINIFLANDIRMASI

Döne KAPLAN¹

6.1.GİRİŞ

Sağlık hizmeti sunan kuruluşlar hastalık ve ölüme dair birçok veri sunmaktadır. Bu verilerin doğru tutulması, istatistiki olarak anlamlı hale getirilmesi, dokümantasyonun doğru yönetilmesi ve ortak bir dil oluşturulabilmesi hastalıkların sınıflandırılmasını gerekli hale getirmektedir. Bu amaçları gerçekleştirebilmek adına birçok ülkede International Classification of Diseases (ICD) olarak ifade edilen ve Türkçe karşılığı Uluslararası Hastalık Sınıflandırması olan hastalıkları sınıflandırma kod sistemi kullanılmaktadır. Hastalık sınıflandırması, hastalık isimlerinin kesin kriterlere göre bir araya getirilmesinden oluşan kategoriler sistemi olarak tanımlanabilmektedir (www.who.int/classifications). Sağlık Bakanlığı tarafından ICD, “Hastalıkların ve sağlık sorunlarının uluslararası kodlama ve sınıflama standardıdır.” şeklinde tanımlanmaktadır (www.dijitalhastane.saglik.gov.tr). ICD’ nin literatür de yer alan diğer tanımlamalarına bakacak olursak;

ICD, Dünya Sağlık Örgütü’nün (WHO) tüm genel epidemiyoloji, sağlık yönetimi ve genel hastalıkların analizi de dahil olmak üzere klinik amaçlar için uluslararası standart teşhis sınıflandırmasıdır (Scull, 2014).

ICD, en yaygın olarak kullanılan halk sağlığı sınıflandırmasıdır ve doğru sağlık bilgilerinin raporlanmasının küresel standardizasyonunu sağlamak için hastalık durumlarını tanımlamaktadır. ICD, ruh sağlığı bozuklukları da dâhil olmak üzere sağlık uzmanlıkları için kavramsal bir çerçeve sağlayan kategorik bir sistem içermektedir (Kogan vd., 2017).

ICD; araştırmalar, hasta kayıtları ve yönetim için gereksinim duyulan ortak noktalarının sağlandığı bir sınıflama niteliğindedir (Müldür, 2003: 354).

ICD, sağlık profesyonellerinin dünya çapında standartlaştırılmış bilgileri paylaşmasına olanak tanıyan ortak bir dil sağlar. ICD, ICD kodlamasına dayalı olarak geri

¹ Arş. Gör., İstinye Üniversitesi, İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, done.tutuncu@istinye.edu.tr

6.7. ULUSLARARASI HASTALIK SINIFLANDIRMASININ TIBBİ DOKÜMANTASYON AÇISINDAN ÖNEMİ

Bireye ve genel sağlık hizmetlerine dair bilgilerin yazıldığı belgelere tıbbi doküman denir (Limon, 2019: 31). “Tıbbi dokümanların; toplanması, saklanması, analize tabi tutulması, düzenlenmesi, işleminden geçirilmesi, değerlendirilmesi ve ihtiyaç durumunda tekrar kullanıma arz edilmesi aşamalarının tamamına tıbbi dokümantasyon denir” (MEGEP, 2011: 7; Aktaran Acar vd ., 2020: 167). Bünyesinde binlerce veriyi bulunduran sağlık kuruluşlarında veri tek başına bir anlam ifade etmemektedir. Verilerin doğru bir şekilde kodlanması ve analiz edilebilir hale getirilmesi gerekmektedir. Bu noktada hastalıkların sınıflandırılması elzemdir. ICD kodlama sistemi sayesinde uluslararası ortak bir dil oluşturularak iletişim kurulabilmektedir. Kurulan bu iletişim sayesinde çok fazla sayıdaki bilgiye erişilebilmektedir. Görüldüğü üzere iletişim ve bilgi kavramları birbirini tamamlayan önemli iki kavramdır. Ancak hastanede tutulan bilgilerden verimli bir şekilde faydalanılması için bilgilerin belirli kurallara göre toplanması, düzenlenmesi ve saklanması gerekmektedir. Kısaca dokümantasyon faaliyetlerine uyulması gerekmektedir (Kaplan ve Köksal, 2017: 64). ICD ile tıbbi dokümantasyonun birbirinin tamamlayıcısı olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır.

KAYNAKLAR

- Acar, S., Acar, Ö. ve Çetinceli, K. (2020). Tıbbi dokümantasyon ve sekreterlik eğitiminin ve mesleki uygulama sorunlarının incelenmesi. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (36), 164-176.
- Aral, A., Denge, T. ve Şahbaz, Ö. (2019). *Uluslararası hastalık sınıflamasının on birinci revizyonuna geçiş sürecinde dolaşım sistemi hastalık kodlarının değerlendirilmesi*. Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Mecmuası, 72(3), 268-276.
- Ashley, J. (1990). The International Classification of Diseases: the structure and content of the Tenth Revision. *Health Trends*, 22(4), 135-7.
- Bowker, G. C. (1996). The history of information infrastructures: The case of the international classification of diseases. *Information Processing & Management*, 32(1), 49-61.
- Brämer, G. R. (1988). International statistical classification of diseases and related health problems. Tenth revision. *World Health Statistics quarterly. Rapport Trimestriel de Statistiques Sanitaires Mondiales*, 41(1), 32-36.
- Demir, M. (2007). Kodlama kültürsüzlüğü örnek 1: ICD-10. *Sağlık Düşüncesi ve Tıp Kültürü Platformu*. Erişim adresi: <https://www.sdplatform.com/Dergi/25/Kodlama-Kultursuzlugu-Ornek-1-ICD-10.aspx>. Erişim tarihi: 14.08.2022
- Garvey, W. T. and Mechanick, J. I. (2020). Proposal for a scientifically correct and medically actionable Disease Classification System (ICD) for Obesity. *Obesity A Research Journal*. 28 (3), 484-492. <https://doi.org/10.1002/oby.22727>.
- Harrison, J. E., Weber, S., Jakob, R. and Chute C. G. (2021). ICD-11: an international classification of diseases for the twenty-first century. *BMC Medical Informatics and Decision Making*, 21, 206. <https://doi.org/10.1186/s12911-021-01534-6>
- Israel, R. A. (1991). The history of the International Classification of Diseases. *Health Bull (Edinb)*.

- Jan*, 49(1), 62-6.
- Kaplan, A. ve Köksal, A. (2017). Türkiye’de tıbbi dokümantasyon ve sekreterlik eğitiminin incelenmesi, mesleki uygulamalar. *Ankara Sağlık Hizmetleri Dergisi*, 16 (2), 64-68.
- Kogan, C. S., Burns, S. C. and Reed G. M. (2017). The SAGE Encyclopedia of Abnormal and Clinical Psychology: *International Classification of Diseases*. <https://dx.doi.org/10.4135/9781483365817>.
- Limon, S. (2019). Hastanelerdeki tıbbi dokümanların geleneksel ortamdan elektronik ortama dönüşümü. *Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Uygulamalı Sosyal Bilimler ve Güzel Sanatlar Dergisi*, 1(1), 30-39.
- Müldür, S. (2003). Bilgisayar destekli uluslararası hastalık kod bulma sistemi. *Politeknik Dergisi*, (6):1, 353-357.
- Pigg, M., Nixdorf, D. R., Law, A. S., Renton, T., Sharav, Y., Baad-Hansen, L. (2021). New International Classification of Orofacial Pain: What Is in It For Endodontists?. *Journal of Endodontics*. 47 (3), 345-357. <https://doi.org/10.1016/j.joen.2020.12.002>
- Scull, A. (2014). Cultural sociology of mental illness: an a-to-z guide: *International Classification of Diseases*. <https://dx.doi.org/10.4135/9781483346342>
- T.C Milli Eğitim Bakanlığı MEGEP. (2011), *Arşiv Hizmetleri*. MEB Yayınları, Ankara.
- Treede, R-D., Rief, W., Barke, A., Aziz, Q., Bennett, M. I., Benoliel, R., Cohen, M., Evers, S., Finnerup, N.B., First, M. B., Giamberardino, M. A., Kaasa, S., Korwisi, B., Kosek, E., Lavandhomme, P., Nicholas, M., Perrot, S., Scholz, J., Schug, S., ... Wang, S-J. (2015). A classification of chronic pain for ICD-11. *International Association for the Study of Pain*, 156(6), 1003–1007.
- White, A. (2014). *Digital media and society: transforming economics, politics and social practices*. New York: Palgrave Macmillan.
- <https://abclive.in/international-classification-diseases>. (Erişim Tarihi: 13.08.22).
- <https://dijitalhastane.saglik.gov.tr/TR,4889/icd-10-international-classification-of-disease---uluslararasi-hastalik-siniflandirmasi.html>. (Erişim Tarihi: 14.08.22).
- <https://www.saglik.gov.tr/> (Erişim Tarihi: 14.08.22).
- <https://www.who.int/classifications/classification-of-diseases> (Erişim Tarihi: 12.08.22).
- [https://www.who.int/news/item/11-02-2022-who-s-new-international-classification-of-diseases-\(icd-11\)-comes-into-effect](https://www.who.int/news/item/11-02-2022-who-s-new-international-classification-of-diseases-(icd-11)-comes-into-effect). (Erişim Tarihi: 12.08.22).
- <https://www.who.int/publications/m/item/icd-11-fact-sheet>. (Erişim Tarihi: 12.08.22).
- <https://www.who.int/standards/classifications/classification-of-diseases>. (Erişim Tarihi: 11.08.22).
- <https://www.who.int/standards/classifications/frequently-asked-questions/importance-of-icd>. (Erişim Tarihi: 11.08.22).
- <https://www.who.int/standards/classifications/frequently-asked-questions/importance-of-icd> (Erişim Tarihi: 11.08.22).